

Besluit van ... tot wijziging van het Besluit rechtspositie rechterlijke ambtenaren en enige andere besluiten in verband met het melden van financiële belangen en effectentransacties door rechterlijke ambtenaren alsmede ter formalisering van de Arbeidsvoorwaardenovereenkomst sector Rechterlijke Macht 2017

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister voor Rechtsbescherming van ..., nr. ...;

Gelet op de artikelen 7, derde lid, 9, tweede lid, 19b en 54 van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren en artikel VI van de Wet van 2 december 2015 tot wijziging van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren en enkele andere wetten in verband met een herziening van de opleiding van rechters en officieren van justitie;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van ..., ...);

Gezien het nader rapport van Onze Minister voor Rechtsbescherming van ..., nr. ...;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Besluit rechtspositie rechterlijke ambtenaren wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 6, tweede lid, onder a, wordt "categorieën 10 tot en met 12" vervangen door "categorieën 9a tot en met 11".

B

Artikel 6a, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt "€ 506" vervangen door "€ 514".
2. In onderdeel b wordt "€ 387" vervangen door "€ 393".
3. In onderdeel c wordt "€ 294" vervangen door "€ 299".

C

In artikel 6h, eerste lid, aanhef, wordt "rechterlijke ambtenaar in opleiding" vervangen door "officier in opleiding".

D

In artikel 8ca, eerste lid, aanhef, wordt "rechterlijke ambtenaren in opleiding" vervangen door "officieren in opleiding".

E

Het opschrift van hoofdstuk 3b komt te luiden:

Hoofdstuk 3b. Nevenbetrekkingen en financiële belangen

F

In hoofdstuk 3b wordt na artikel 33r een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 33s

1. Onze Minister wijst de rechterlijke ambtenaren als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, onder 5° tot en met 7°, van de Wet op de rechterlijke organisatie, alsmede de officieren in opleiding aan die werkzaamheden verrichten waaraan in het bijzonder het risico van financiële belangenverstremgeling of het risico van oneigenlijk gebruik van koersgevoelige informatie is verbonden. De aangewezen rechterlijk ambtenaar meldt de financiële belangen, alsmede het bezit van en transacties met effecten die de belangen van de dienst voor zover deze in verband staan met de ambtsvervulling kunnen raken, aan een daartoe aangewezen functionaris.
2. Onze Minister voert een registratie van de op grond van het eerste lid gedane meldingen.
3. De rechterlijk ambtenaar, bedoeld in het eerste lid, verstrekt nadere informatie of bescheiden met betrekking tot de financiële belangen of het bezit van of de transacties met effecten, indien daarvoor naar het oordeel van Onze Minister of de aangewezen functionaris, bedoeld in het eerste lid, aanleiding bestaat op grond van de melding of na de melding gebleken feiten of omstandigheden.
4. Het is de rechterlijk ambtenaar, bedoeld in het eerste lid, verboden financiële belangen te hebben, effecten te bezitten of effectentransacties te verrichten waardoor de goede vervulling van het ambt of het goed functioneren van de openbare dienst, voor zover dit in verband staat met de ambtsvervulling, niet in redelijkheid zou zijn verzekerd.
5. Onze Minister kan nadere regels stellen over het aanwijzen van rechterlijke ambtenaren als bedoeld in het eerste lid, de melding als bedoeld in het eerste lid, de registratie als bedoeld in het tweede lid, en het verbod als bedoeld in het vierde lid.

G

De bijlage, bedoeld in artikel 5, eerste lid, komt te luiden:

Bijlage als bedoeld in artikel 5, eerste lid, van het Besluit rechtspositie rechterlijke ambtenaren

Salariscategorie		per 1 januari 2017
1		11638,25
2		10865,92
3		10142,35
4		9790,58
5		9460,85
6		8997,27
7	aanvang	7224,26
	na 1 jaar	7691,28
	na 2 jaar	8244,76
	na 3 jaar	8533,72
8	aanvang	7224,26
	na 1 jaar	7452,36
	na 2 jaar	7691,28
	na 3 jaar	7963,76
9	ingroei­trede	5223,08
	aanvang	5600,99
	na 1 jaar	5751,61
	na 2 jaar	5899,52
	na 3 jaar	6057,75
	na 4 jaar	6219,74
	na 5 jaar	6385,53
	na 6 jaar	6585,47
	na 7 jaar	6792,44
	na 8 jaar	7005,37
	na 9 jaar	7224,26
9a	0	2616,69
	1	3048,57
	2	3389,67
	3	3624,18
	4	3816,05
	5	3997,26
	6	4114,51
	7	4210,44
	8	4306,38
	9	4412,97
	10	4524,89
	11	4636,82

	12	4748,74
	13	4860,66
	14	4967,26
	15	5073,85
	16	5169,79
	17	5223,08
	18	5329,68
	19	5382,97
	20	5452,26
10	aanvang	4800,73
	na 1 jaar	4919,94
	na 2 jaar	5034,24
	na 3 jaar	5154,00
	na 4 jaar	5302,47
	na 5 jaar	5451,99
	na 6 jaar	5600,99
	na 7 jaar	5751,61
	na 8 jaar	5822,04
11	aanvang	4207,45
	na 1 jaar	4327,18
	na 2 jaar	4446,38
	na 3 jaar	4564,52
	na 4 jaar	4679,36
	na 5 jaar	4800,73
	na 6 jaar	4919,94
	na 7 jaar	5034,24
	na 8 jaar	5154,00
	na 9 jaar	5302,47
	na 10 jaar	5377,23

ARTIKEL II

Artikel 33s van het Besluit rechtspositie rechterlijke ambtenaren wordt als volgt gewijzigd:

A

In het eerste lid vervalt "als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, onder 5° tot en met 7°, van de Wet op de rechterlijke organisatie, alsmede de officieren in opleiding".

B

In het eerste en tweede wordt na "Onze Minister" telkens ingevoegd "of de president van het gerecht".

C

In het derde lid wordt na "Onze Minister" ingevoegd ", de president van het gerecht".

D

Onder vernummering van het vijfde lid tot zesde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

5. De in het eerste, tweede en derde lid bedoelde taken en bevoegdheden worden ten aanzien van bij de gerechten werkzame rechterlijke ambtenaren uitgeoefend door:

- a. de president van het gerecht waar betrokkene werkzaam is, indien betrokkene rechterlijk lid van het bestuur van dat gerecht is;
- b. de president van het gerechtshof in het ressort waarin de rechtbank is gelegen, indien betrokkene president van een rechtbank is;
- c. de president van de Hoge Raad, indien betrokkene president van een gerechtshof is.

E

In het zesde lid (nieuw) wordt na "Onze Minister" ingevoegd "of de Raad voor de rechtspraak na overleg met de gerechten".

ARTIKEL IIa

Artikel 1 van het Besluit rechtspositie leden met rechtspraak belast en gerechtsauditeurs CRvB en CBb wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan het slot van onderdeel h vervalt na de puntkomma "en".

B

Onder verlettering van onderdeel i tot onderdeel j wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

- i. voor de overeenkomstige toepassing van artikel 33s, vijfde lid, van het Besluit rechtspositie rechterlijke ambtenaren de in het eerste, tweede en derde lid van dat artikel bedoelde taken en

bevoegdheden ten aanzien van leden van het bestuur van de Centrale Raad van Beroep onderscheidenlijk het College van Beroep voor het bedrijfsleven worden uitgeoefend door de president van de Centrale Raad van Beroep onderscheidenlijk het College van Beroep voor het bedrijfsleven; en.

ARTIKEL III

In artikel 3, tweede lid, van het Besluit beëdiging en vergoeding buitengriffiers en waarnemend griffiers wordt "op uitzendovereenkomst" vervangen door "of uitzendovereenkomst".

ARTIKEL IV

1. De voor de rechterlijke ambtenaren in opleiding, bedoeld in artikel VI van de Wet van 2 december 2015 tot wijziging van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren en enkele andere wetten in verband met een herziening van de opleiding van rechters en officieren van justitie, geldende hoogten van salarissen luiden per 1 januari 2017 als volgt:

Salariscategorie		Per 1 januari 2017
12	aanvang	2616,69
	na 1 jaar	2735,86
	na 2 jaar	3109,74
	na 3 jaar	3483,59
	na 4 jaar	3612,00
	na 5 jaar	3731,74
	na 6 jaar	3840,10
	na 7 jaar	3953,34
	na 8 jaar	4080,66

2. De rechterlijk ambtenaar in opleiding, die is aangesteld voor een minder dan volledige arbeidsduur of voor wie de arbeidsduur op basis van artikel 8b, eerste lid, van het Besluit rechtspositie rechterlijke ambtenaren is vastgesteld op meer dan gemiddeld 36 uren per week, ontvangt een salaris overeenkomstig het eerste lid, vermenigvuldigd met de voor hem geldende arbeidsduurfactor.

ARTIKEL V

1. Met uitzondering van de artikelen I, onderdelen E en F, II en IIa treedt dit besluit in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.
2. Artikel I, onderdelen E en F, artikel II en artikel IIa treden in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.
3. Artikel I, onderdelen A en G, en artikel IV werken terug tot en met 1 januari 2017.
4. Artikel I, onderdeel B, werkt terug tot en met 1 januari 2018.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister voor Rechtsbescherming,

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

1. Doel van de regeling

Dit besluit strekt allereerst tot het invoeren van maatregelen die verband houden met het waarborgen van de financiële integriteit van rechterlijke ambtenaren. Beoogd wordt het risico van financiële belangenverstremgeling en het risico van oneigenlijk gebruik van koersgevoelige informatie tegen te gaan. Daartoe voorziet het nieuwe artikel 33s van het Besluit rechtspositie rechterlijke ambtenaren (hierna: Brra) kort gezegd in de mogelijkheid tot het aanwijzen van rechterlijke ambtenaren die werkzaamheden verrichten waaraan in het bijzonder het risico van financiële belangenverstremgeling of het risico van oneigenlijk gebruik van koersgevoelige informatie is verbonden. Voor aldus aangewezen rechterlijke ambtenaren komt een geclausuleerde meldplicht van bepaalde financiële belangen te gelden. Gedane meldingen worden geregistreerd. Voorts wordt het voor deze rechterlijke ambtenaren verboden om bepaalde financiële belangen te hebben.

Daarnaast is met dit besluit uitvoering gegeven aan de tussen de Minister voor Rechtsbescherming en de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (hierna: NVvR) op 1 februari 2018 gesloten Arbeidsvoorwaardenovereenkomst sector Rechterlijke Macht 1/1/2017 - 31/12/2017 (hierna: arbeidsvoorwaardenovereenkomst). Deze arbeidsvoorwaardenovereenkomst ziet op verhoging van salarisbedragen voor rechterlijke ambtenaren met 1,4% met ingang van 1 januari 2017. Deze verhoging is doorgevoerd door het opnieuw vaststellen van de in artikel 5, eerste lid, Brra bedoelde bijlage.

Tot slot wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om enkele andere actualiseringen en verbeteringen door te voeren in het Brra.

2. Maatregelen ter waarborging van financiële integriteit

2.1. Aanleiding

Artikel 33s Brra regelt de mogelijkheid tot het aanwijzen van rechterlijke ambtenaren die belast zijn met werkzaamheden waaraan in het bijzonder het risico van financiële belangenverstremgeling of het risico van oneigenlijk gebruik van koersgevoelige informatie verbonden is. Het kan daarbij gaan om individuele rechterlijke ambtenaren of groepen van rechterlijke ambtenaren, zoals alle rechterlijke ambtenaren die binnen één team werkzaam zijn. Bevoegd tot aanwijzing is – kort gezegd – in geval van een rechter de president van het gerecht waar de betreffende rechter werkzaam is en de Minister in geval van een lid van het openbaar ministerie. In de praktijk zal in geval van het openbaar ministerie deze aanwijzingsbevoegdheid op grond van de reguliere mandaatsstructuren worden uitgeoefend door het hoofd van het parket waar betrokkene werkzaam is.

Op grond van artikel 33s Brra moet voor ieder gerecht en parket zelfstandig worden beoordeeld of binnen de organisatie rechterlijke ambtenaren werkzaamheden verrichten waaraan in het bijzonder de eerdergenoemde risico's verbonden zijn. In voorkomend geval worden de betreffende (groepen van) rechterlijke ambtenaren aangewezen. Het is dus niet zo dat zonder meer alle

rechterlijke ambtenaren die werkzaam zijn bij een gerecht of parket kunnen worden aangewezen op grond van artikel 33s.

Met artikel 33s Brra wordt voor rechterlijke ambtenaren aangesloten bij vergelijkbare regelingen die gelden voor ambtenaren die onder het bereik van het Algemeen Rijksambtenarenreglement (hierna: ARAR) vallen (artikel 61a ARAR), voor politieambtenaren (artikel 55b van het Besluit algemene rechtspositie politie; hierna: Barp) en voor militaire ambtenaren (artikel 126c van het Algemeen militair ambtenarenreglement). Voor ambtenaren die onder het bereik van het ARAR vallen (waaronder gerechtsambtenaren, werkzaam bij de gerechten en medewerkers van de parketten) is de regeling van artikel 61a ARAR ingevoerd in 2006. Met die bepaling is uitvoering gegeven aan de delegatieopdracht die momenteel is neergelegd in artikel 125quinquies, eerste lid, onderdeel e, van de Ambtenarenwet. Deze delegatiegrondslag is oorspronkelijk ingevoerd met de Wet van 23 januari 2003 tot wijziging van de Ambtenarenwet in verband met integriteit (Stb. 2002, 60). De achtergrond daarvan vormt het feit dat één van de kenmerken van een integere overheidsorganisatie is dat deze onbevooroordeeld en objectief zijn taak uitoefent. Iedere vorm van (schijn van) belangenverstrengeling of een andere aantasting van de integriteit moet worden vermeden. Sommige privé-activiteiten kunnen in combinatie met de functie die men in de hoedanigheid van ambtenaar bekleedt een dergelijke schijn oproepen. Bij een integere overheidsorganisatie hoort dat daartegen de nodige maatregelen worden genomen. Deze overwegingen gelden ook voor de rechterlijke organisatie.

2.2. Toetsing aan Grondwet en mensenrechten

Maatregelen die strekken tot het vermijden van (de schijn van) belangenverstrengeling of een andere aantasting van de integriteit kunnen een inbreuk vormen op het privéleven van de rechterlijk ambtenaar en daarmee op het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals dat is vastgelegd in de Grondwet en het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna: EVRM). Een dergelijke inbreuk moet in overeenstemming zijn met de beperkingsclausules zoals verankerd in artikel 10, eerste lid, van de Grondwet en artikel 8 van het EVRM.

Uit artikel 10, eerste lid, van de Grondwet vloeit voort dat, indien door maatregelen de persoonlijke levenssfeer wordt beperkt, daarvoor een basis in de wet moet worden gecreëerd. Daarnaast moeten dergelijke maatregelen voldoen aan de vereisten van artikel 8 EVRM. Dit betekent dat maatregelen die beperkingen in de persoonlijke levenssfeer meebrengen alleen mogelijk zijn voor zover deze zijn neergelegd in wettelijke maatregelen en deze noodzakelijk zijn in een democratische samenleving ter bescherming van de in artikel 8, tweede lid, EVRM genoemde belangen. Blijkens jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens moet een dergelijke beperking een zwaarwegend maatschappelijk belang dienen. In het geval van een meldingsplicht van financiële belangen voor bepaalde rechterlijke ambtenaren, het registreren van zulke belangen en de mogelijkheid tot het opleggen van een verbod tot het hebben van zulke belangen is dat maatschappelijk belang gelegen in de bevordering van de integriteit van de rechterlijke organisatie en de daarbinnen werkzame personen. Het hebben van bepaalde financiële belangen of het verrichten van bepaalde financiële transacties kan (de schijn van) belangenverstrengeling of andere integriteitsaantastingen veroorzaken. Voor het goed kunnen functioneren van de rechtsstaat is vereist dat burgers moeten kunnen vertrouwen op een

onafhankelijke en integere rechterlijke organisatie. Meer in het bijzonder moeten justitiabelen ervan uit kunnen gaan dat hun zaak in volstrekte onafhankelijkheid wordt behandeld door rechterlijke ambtenaren die hun zaak onder handen hebben. Maatregelen die strekken tot het versterken van waarborgen voor de (financiële) integriteit van rechterlijke ambtenaren dragen bij aan het vertrouwen in een onafhankelijke, integere rechterlijke organisatie en zijn daarom van voldoende zwaarwegend belang om beperkingen op het recht van de persoonlijke levenssfeer te rechtvaardigen. Hierna, in paragraaf 2.3, wordt nog in het bijzonder ingegaan op de relatie tussen de in artikel 33s Brra opgenomen maatregelen en artikel 116, vierde lid, Grondwet. Met dit besluit wordt mede uitvoering gegeven aan artikel 117, vierde lid, Grondwet, op grond waarvan de wet (overigens) de rechtspositie regelt van leden van de rechterlijke macht met rechtspraak belast. Deze bepaling dient ter waarborging van de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechter.

2.3. Getrapte invoering

Er wordt voorzien in een getrapte invoering van artikel 33s Brra. Deze bepaling wordt op de kortst mogelijke termijn ingevoerd voor rechterlijke ambtenaren die werkzaam zijn bij het openbaar ministerie. Om deze reden is in artikel I, onderdeel F, de werking van artikel 33s Brra beperkt tot zulke rechterlijke ambtenaren. Op later moment wordt het bepaalde in artikel 33s Brra ook van toepassing op andere rechterlijke ambtenaren (zie artikel II).

De achtergrond daarvan is de volgende. Artikel 54, onderdeel k, van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren (hierna: Wrra) biedt een zeer ruim geformuleerde delegatiegrondslag voor het bij en krachtens algemene maatregel van bestuur stellen van rechtspositionele regels voor rechterlijke ambtenaren. Op grond van dat onderdeel bestaat de mogelijkheid tot het stellen van regels over overige rechten en plichten. Daarmee bestaat, naar de letter, tevens een grondslag voor het bij of krachtens algemene maatregel van bestuur stellen van regels met betrekking tot het bevorderen van de financiële integriteit van rechterlijke ambtenaren. Bij de in artikel 33s Brra opgenomen maatregelen gaat het om bepalingen die raken aan de uitoefening van een vorm van toezicht op financiële integriteit van rechterlijke ambtenaren welke verband houdt met de ambtsvervulling. In geval van rechterlijke ambtenaren met rechtspraak belast is in dit verband artikel 116, vierde lid, Grondwet van belang. Op grond van die bepaling moet het toezicht op de ambtsvervulling door zulke rechterlijke ambtenaren bij de wet worden geregeld.

Om te voorkomen dat met de invoering van de in artikel 33s Brra opgenomen maatregelen onduidelijk is of wordt voldaan aan de vereisten van artikel 116, vierde lid, Grondwet, wordt voorzien in een wetstraject waarmee in artikel 54 Wrra een expliciete grondslag wordt opgenomen voor het stellen van regels over de melding van financiële belangen alsmede het bezit van en transacties in effecten. Voor de formulering van deze grondslag zal worden aangesloten bij onder meer het bepaalde in artikel 125quinquies, eerste lid, onderdeel e, Ambtenarenwet.

Voor de categorie niet met rechtspraak belaste rechterlijke ambtenaren, werkzaam bij het openbaar ministerie, wordt invoering van artikel 33s Brra op zo kort mogelijke termijn, derhalve nog vóór invoering van een expliciete delegatiegrondslag in artikel 54 Wrra, mogelijk en wenselijk geacht. Daarbij geldt als bijzondere overweging dat bepaalde leden van het openbaar ministerie, met name werkzaam bij het functioneel parket, in de praktijk betrokken zijn bij zaken waarin zij kennis kunnen nemen van bijvoorbeeld potentieel koersgevoelige informatie. Een zo spoedig

mogelijke invoering van artikel 33s Brra voor deze categorie van rechterlijke ambtenaren draagt bij aan het waarborgen dat deze kennis voor geen ander doel dan de ambtsvervulling wordt gebruikt.

Met artikel II van het voorliggende besluit wordt voorzien in een zodanige wijziging van artikel 33s Brra dat de daarin opgenomen maatregelen van toepassing worden op alle rechterlijke ambtenaren, derhalve ook op rechterlijke ambtenaren met rechtspraak belast. Artikel II zal pas inwerking treden nadat in artikel 54 Wrra de eerder bedoelde expliciete delegatiegrondslag is opgenomen. Vanaf dat moment zal artikel 33s Brra ook komen te gelden voor de bij de gerechten werkzame rechterlijke ambtenaren die niet met rechtspraak zijn belast, zoals de gerechtsauditeurs. Op deze manier wordt voor de rechtspraak artikel 33s Brra in één keer ingevoerd en kunnen mogelijke uitvoeringstechnische belemmeringen als gevolg van gedifferentieerde inwerkingtreding binnen één organisatie worden voorkomen.

3. Financiële gevolgen

3.1. Maatregelen ter waarborging van financiële integriteit

Voor zover aan de invoering van artikel 33s Brra financiële gevolgen verbonden zijn – bijvoorbeeld als gevolg van het voeren van een administratie - worden deze opgevangen binnen de voor de rechtspraak en het openbaar ministerie beschikbare middelen.

3.2. Wijzigingen in verband met arbeidsvoorwaardenovereenkomst

De financiële gevolgen van de arbeidsvoorwaardenovereenkomst worden gedekt binnen de begroting van het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

4. Administratieve lasten en bedrijfseffecten

Dit besluit brengt geen administratieve lasten voor bedrijven met zich. Voor bepaalde groepen rechterlijke ambtenaren komt op grond van artikel 33s Brra een geclausuleerde meldplicht voor financiële belangen en een informatieplicht te gelden. Gelet op de elders in deze toelichting besproken randvoorwaarden die gelden voor deze verplichtingen, is het niet de verwachting dat iedere rechterlijk ambtenaar zich voor deze verplichtingen gesteld ziet. Met dit besluit worden bovendien geen eisen gesteld aan de wijze waarop aan deze verplichtingen wordt voldaan; het is aan de aanwijzingsbevoegde om hierin een efficiënte, laagdrempelige weg te zoeken. In geval er sprake is van een meldplicht of informatieplicht, zijn de lasten van het voldoen daaraan voor de individuele rechterlijke ambtenaar verwaarloosbaar klein, mede gezien de tijd die men aan het voldoen aan de verplichting kwijt zal zijn en het incidentele karakter ervan.

5. Privacy impact analyse

De invoering met dit besluit van maatregelen die zien op het voorkomen van financiële belangenverstremgeling en het risico van oneigenlijk gebruik van koersgevoelige informatie bij rechterlijke ambtenaren kunnen gevolgen hebben voor de persoonlijke levenssfeer van rechterlijke ambtenaren. Om die gevolgen te bepalen en zoveel mogelijk te beperken heeft een Privacy Impact Assessment (PIA) plaatsgevonden overeenkomstig het Model gegevensbeschermingseffect-

beoordeling rijksdienst.¹ Met de PIA is geanalyseerd wat de invloed van de maatregelen is op de persoonlijke levenssfeer en of de met de maatregelen beoogde beleidsdoelstellingen kunnen worden gerealiseerd met minder vergaande maatregelen. Deze analyse heeft geleid tot de volgende inzichten.

De maatregelen zien op de invoering van een grondslag voor de minister respectievelijk de president van een gerecht om rechterlijke ambtenaren, werkzaam bij het openbaar ministerie, respectievelijk rechterlijke ambtenaren werkzaam bij een gerecht, aan te wijzen die werkzaamheden te verrichten waaraan in het bijzonder het risico van financiële belangenverstremgeling of het risico van oneigenlijk gebruik van koersgevoelige informatie is verbonden. De maatregelen hebben derhalve niet zonder meer effect voor alle rechterlijke ambtenaren; zij zijn alleen gericht tot individuele of groepen van rechterlijke ambtenaren waarvan wordt vastgesteld dat zij werkzaamheden verrichten waaraan de genoemde risico's verbonden zijn. Het besluit is er derhalve op gericht de gevolgen voor rechterlijke ambtenaren van deze maatregelen, ook in de sfeer van bescherming van persoonsgegevens, zoveel mogelijk in omvang te beperken.

Indien daadwerkelijk van de grondslag gebruik wordt gemaakt om rechterlijke ambtenaren aan te wijzen die werkzaamheden verrichten waaraan de genoemde risico's zijn verbonden, ligt de registratie van de volgende persoonsgegevens voor de hand:

- de naam van de betreffende rechterlijk ambtenaar;
- de functie (de werkzaamheden) van de betreffende rechterlijk ambtenaar; en
- het gerecht of parket waar de betreffende rechterlijk ambtenaar werkzaam is.

In dat geval liggen de volgende gegevensverwerkingen voor de hand:

- de hierboven genoemde persoonsgegevens van de aangewezen rechterlijke ambtenaren; en
- de financiële belangen van de aangewezen rechterlijk ambtenaar, alsmede diens bezit van en transacties met effecten die de belangen van de dienst voor zover deze in verband staan met de ambtsvervulling kunnen raken.

Hiermee blijven zowel de soorten te verwerken persoonsgegevens als het aantal verwerkingen, alsmede de doelgroep waarop de gegevensverwerking ziet, beperkt tot de uiterst noodzakelijke in het licht van de eerdergenoemde doelstellingen van deze verwerkingen. Gegevensverwerkingen zullen plaatsvinden in Nederland, bij de parketten van het openbaar ministerie (in mandaat van de Minister) respectievelijk bij de gerechten. Het doel en het maatschappelijk belang van de gegevensverwerking is gelegen in het verder bevorderen van de onafhankelijkheid en integriteit van de rechterlijke organisatie en de daarbinnen werkzame personen. Het hebben van bepaalde financiële belangen of het verrichten van bepaalde financiële transacties kan immers (de schijn van) belangenverstremgeling of andere integriteitsaantastingen veroorzaken. Voor het goed kunnen functioneren van de rechtsstaat is vereist dat burgers moeten kunnen vertrouwen op een onafhankelijke en integere rechterlijke organisatie. Meer in het bijzonder moeten justitiabelen ervan uit kunnen gaan dat hun zaak in volstrekte onafhankelijkheid wordt behandeld door rechterlijke ambtenaren die hun zaak onder handen hebben. Maatregelen die strekken tot het versterken van waarborgen voor de (financiële) integriteit van rechterlijke ambtenaren dragen bij

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/privacy-en-persoonsgegevens/documenten/rapporten/2017/09/29/model-gegevensbeschermingseffectbeoordeling-rijksdienst-pia>.

aan het vertrouwen in een onafhankelijke, integere rechterlijke organisatie.

De bewaartermijn van de gegevens is gekoppeld aan de (duur van de) werkzaamheden die de aangewezen personen uitvoeren. Wanneer zij niet langer belast zijn met werkzaamheden waaraan de eerdergenoemde risico's zijn verbonden, wordt de genoemde informatie uit de registratie verwijderd. Ook wanneer de betreffende rechterlijke ambtenaar niet langer relevante financiële belangen of aandelen bezit, zal deze informatie uit de registratie worden verwijderd. In dat geval zal hieraan een melding van de betreffende rechterlijk ambtenaar vooraf moeten gaan. Ook hiermee gaat de registratie niet verder dan noodzakelijk in het licht van het doel van de maatregelen: zodra een risico op oneigenlijk gebruik niet langer aan de orde is, wordt de geregistreerde informatie gewist.

6. Consultatie

PM

Artikelgewijs

Artikel I

Onderdeel A (Wijziging artikel 6 Brra)

Met deze wijziging wordt een technisch herstel aangebracht. Met de invoering van de Wet van 2 december 2015 tot wijziging van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren en enkele andere wetten in verband met een herziening van de opleiding van rechters en officieren van justitie (Stb. 2015, 456; hierna: Wet opleidingshuis rechterlijke macht) op 1 januari 2017 is in artikel 7, tweede lid, Wrra de salariscategorie 12 komen te vervallen en is de nieuwe salariscategorie 9a ingevoerd. Per abuis is in artikel 6 Brra deze wijziging niet verwerkt. Dit wordt met voorliggend besluit hersteld. In artikel V wordt voorzien in de terugwerkende kracht van deze aanpassing tot en met 1 januari 2017.

Onderdeel B (Wijziging artikel 6a Brra)

In het Arbeidsvoorwaardenakkoord sector Rechterlijke Macht 2001–2002 is overeengekomen de vergoedingen, bedoeld in artikel 9, tweede lid, Wrra, jaarlijks met ingang van 2014 per 1 januari te indexeren met het percentage van de in het voorgaande kalenderjaar gerealiseerde contractloonmutatie op jaarbasis in de Sector Rechterlijke Macht. De in artikel 9, tweede lid, Wrra bedoelde bedragen zijn vastgelegd in artikel 6a, eerste lid, Brra. Met onderdeel B worden in het licht van deze afspraak de in artikel 6a Brra opgenomen bedragen geïndexeerd per 1 januari 2018. Artikel V regelt hiertoe een terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2018.

Onderdelen C en D (wijziging artikelen 6h en 8ca Brra)

Sinds de invoering van de Wet opleidingshuis rechterlijke macht worden geen nieuwe rechterlijke ambtenaren in opleiding (raio's) aangenomen. Betrokkenen worden bij de rechterlijke macht aangesteld als rechter in opleiding of als officier van justitie in opleiding. In de artikelen 6h en 8ca Brra is de term "rechterlijk ambtenaar" abusievelijk blijven staan. Dit wordt met voorliggend besluit hersteld.

Onderdelen E en F (voorkomen financiële belangenverstremgeling)

De wijzigingen die met artikel I, onderdelen E en F, worden doorgevoerd strekken ertoe in het Brra maatregelen op te nemen ter verdere waarborging van de financiële integriteit van rechterlijke ambtenaren. Voor de achtergronden hiervan zij verwezen naar paragraaf 2 van het algemeen deel van deze toelichting. Deze maatregelen worden opgenomen in hetzelfde hoofdstuk van het Brra waarin bepalingen zijn opgenomen die zien op (het melden van) nevenbetrekkingen van rechterlijke ambtenaren. Het ligt voor de hand om bepalingen die verband houden met het waarborgen van de integriteit van rechterlijke ambtenaren zoveel mogelijk op één plaats in het Brra op te nemen. Met onderdeel E wordt daartoe het opschrift van hoofdstuk 3b uitgebreid. In het nieuwe artikel 33s zijn maatregelen opgenomen die zien op het melden van financiële belangen en het bezit van en transacties in effecten. Zoals in paragraaf 2 van het algemeen deel van deze toelichting al is aangegeven, worden deze maatregelen in eerste instantie uitsluitend ingevoerd voor de bij het openbaar ministerie werkzame rechterlijke ambtenaren. Zodra in artikel 54 Wrra is voorzien in een expliciete delegatiegrondslag voor zulke maatregelen, wordt artikel 33s Brra ook van toepassing op andere rechterlijke ambtenaren. Hierop ziet artikel II van het besluit. De formulering van artikel 33s Brra is ontleend aan vergelijkbare regelingen in artikel 61a ARAR, artikel 55b Barp en artikel 126c van het Algemeen militair ambtenarenreglement. Mede gelet op de inbreuken die met het bepaalde in artikel 33s Brra worden gemaakt op de persoonlijke levenssfeer van rechterlijke ambtenaren, zijn de daarin opgenomen maatregelen geclausuleerd van aard. Zij gaan niet verder dan nodig is voor het bereiken van het doel van de regeling, namelijk het waarborgen van de (financiële) integriteit van de rechterlijke organisatie en de daarbinnen werkzame personen, alsmede het voorkomen van misbruik van in het kader van de ambtsvervulling verkregen informatie.

Het eerste lid van artikel 33s Brra bevat een meldplicht die zich beperkt tot die rechterlijke ambtenaren waarvan is vastgesteld dat deze werkzaamheden verrichten waaraan in het bijzonder het risico bestaat van financiële belangenverstremgeling of het risico van oneigenlijk gebruik van koersgevoelige informatie. Bevoegd tot het aanwijzen van deze rechterlijke ambtenaren, voor zover het leden van het openbaar ministerie betreft, is de Minister. Ingevolge de reguliere mandaatsstructuren wordt deze bevoegdheid in de praktijk uitgeoefend door de hoofden van de parketten. De aanwijzing kan betrekking hebben op individuele rechterlijke ambtenaren, of een duidelijk vooraf kenbare groep van rechterlijke ambtenaren. Daarbij valt te denken aan het aanwijzen van alle rechterlijke ambtenaren die werkzaam zijn in een team dat zich bezig houdt met zaken waarbij naar hun aard koersgevoelige informatie een rol kan spelen. Het is aan de aanwijzingsbevoegde om hierin een telkens een beoordeling te maken. Uitsluitend voor de aldus aangewezen rechterlijke ambtenaren geldt de in het eerste lid geregelde meldplicht. Ook deze meldplicht is geclausuleerd en ziet uitsluitend op financiële belangen en bezit van en transacties met effecten die de belangen van de dienst voor zover deze in verband staan met de ambtsvervulling kunnen raken.

Het begrip financieel belang is zeer divers van aard. Het kan bijvoorbeeld gaan om het bezit van effecten, vorderingsrechten, onroerend goed, bouwgrond of om financiële deelnemingen in ondernemingen. Ook negatieve financiële belangen, zoals schulden uit hypothecaire vorderingen, kunnen in verband met mogelijke belangenverstremgeling relevant zijn. Gelet op de variëteit van

financiële belangen en de variëteit van taken en zaken waarmee rechterlijke ambtenaren kunnen worden belast, kan niet eenduidig worden aangegeven welke financiële belangen wel en welke niet toelaatbaar zijn in relatie tot de ambtsvervulling. Of een bepaald financieel belang daadwerkelijk risico's met zich brengt, is afhankelijk van verschillende factoren, waaronder het organisatieonderdeel waar de rechterlijke ambtenaar werkzaam is, de soort zaken waarbij de rechterlijke ambtenaar betrokken kan zijn, alsmede het concrete financieel belang. Dit dient daarom in de praktijk door de aanwijzingsbevoegde te worden beoordeeld.

Integriteitsrisico's kunnen ook ontstaan indien rechterlijke ambtenaren in de uitoefening van het ambt kunnen beschikken over kennis die zij in de privésfeer zouden kunnen aanwenden om er persoonlijk voordeel mee te behalen. Er moet op kunnen worden vertrouwd dat dit type informatie in goede handen is en niet voor andere doeleinden dan de ambtsvervulling wordt gebruikt. Alleen al het bestaan van de mogelijkheid van oneigenlijk gebruik van informatie kan een beeld oproepen dat zich niet verhoudt met een zorgvuldig opererende en integere rechterlijke organisatie. Dit risico doet zich vooral voor bij rechterlijke ambtenaren die te maken krijgen met zaken waarbij over koersgevoelige informatie kan worden beschikt ten behoeve van privébeleggingen.

Na de melding op grond van artikel 33s, eerste lid, Brra kan in het concrete geval vervolgens door de aanwijzingsbevoegde worden bezien of er maatregelen nodig zijn om de schijn van belangenverstremgeling tegen te gaan. Het kan daarbij bijvoorbeeld gaan om aanpassing van de taakhoud. Het is primair de eigen verantwoordelijkheid van de rechterlijk ambtenaar om te voorkomen dat een situatie ontstaat waarin (de schijn van) belangenverstremgeling aan de orde is. Op grond van artikel 33s Brra, tweede lid, moet de aanwijzingsbevoegde een registratie voeren van de op grond van het eerste lid gedane meldingen. Het ligt in de rede dat de aanwijzingsbevoegde de functionaris, bedoeld in het eerste lid, waaraan de meldingen moeten worden gedaan, belast met de registratie van de meldingen en van de overige gegevens die op basis van het derde lid worden verkregen. Op de verwerking van deze gegevens zijn de gebruikelijke bepalingen bij en krachtens de (Uitvoeringswet) Algemene verordening gegevensbescherming van toepassing.

Het is denkbaar dat de meldingen of nadien gebleken omstandigheden vragen oproepen die slechts beantwoord kunnen worden door het ontvangen van nadere informatie of bescheiden. In dat geval kan op grond van artikel 33s, derde lid, van de meldingsplichtige rechterlijk ambtenaar worden verlangd dat deze worden verschaft. Dit kan onder meer informatie betreffen van de bank of effectenbemiddelaar van de betrokken rechterlijk ambtenaar. Ook ten behoeve van de gewenste controle van de eigen organisatie kan de aanwijzingsbevoegde besluiten om de ontvangen meldingen steekproefsgewijs te toetsen op juistheid en volledigheid.

De risico's van belangenverstremgeling enerzijds en oneigenlijk gebruik van koersgevoelige informatie anderzijds zijn gelegen in de situatie dat een rechterlijk ambtenaar financiële belangen heeft dan wel op de beurs wil handelen, terwijl diens taakveld de mogelijkheid biedt om de waarde daarvan ten eigen voordele te beïnvloeden dan wel koersgevoelige informatie voor financiële transacties te gebruiken. Die risico's kunnen op twee manieren worden gemitigeerd. Ofwel door aanpassing van het taakveld van de betrokken rechterlijk ambtenaar, dan wel door het verbieden van bepaalde transacties. Indien de eerste manier niet mogelijk of wenselijk is, moet de aanwijzingsbevoegde bepaalde financiële transacties kunnen verbieden. Hierop ziet het vierde lid

van artikel 33s. Ook hierbij gaat het om een geclausuleerde mogelijkheid. Het moet gaan om financiële belangen of transacties waardoor de goede vervulling van het ambt of het goed functioneren van de openbare dienst, voor zover dit in verband staat met de ambtsvervulling, niet in redelijkheid zou zijn verzekerd. Dit staat ter beoordeling van de aanwijzingsbevoegde, die bij uitstek in staat is de nodige afwegingen te maken.

Artikel 33s, vijfde lid, biedt tot slot een grondslag voor de aanwijzingsbevoegde om nadere regels te stellen over de melding, de registratie en het verbod. Deze nadere regels kunnen bijvoorbeeld gaan over de aanwijzing van een functionaris als bedoeld in het eerste lid, de wijze waarop en de gevallen waarin rechterlijke ambtenaren worden aangewezen op grond van het eerste lid, de wijze van registratie en de verantwoording door de bedoelde functionaris jegens de aanwijzingsbevoegde. Ook kunnen de nadere regels strekken tot het vaststellen van een zogenoemde 'verboden lijst': een overzicht van (categorieën van) financiële belangen waaraan in het bijzonder het risico van financiële belangenverstremming of het risico van oneigenlijk gebruik van koersgevoelige informatie is verbonden. Een ander voorbeeld is het vaststellen van 'gelieerde derden': personen in de directe omgeving van de betrokken rechterlijk ambtenaar wiens financiële belangen eveneens betrokken worden bij de voorschriften die gelden voor de rechterlijk ambtenaar. De financiële belangen van zo'n derde dienen immers evenmin in de weg te staan aan de goede ambtsvervulling door de rechterlijk ambtenaar. Bij een gelieerde derde kan men bijvoorbeeld denken aan een echtgenoot of een kind.²

De formulering van de in het vijfde lid opgenomen delegatiegrondslag wijkt op een klein onderdeel af van de formulering in artikel 61a ARAR, artikel 55b Barp en artikel 126c van het Algemeen militair ambtenarenreglement. In het vijfde lid is geëxpliciteerd dat de delegatiegrondslag tot het stellen van nadere regels ook ziet op de bevoegdheid tot het aanwijzen van (groepen) rechterlijke ambtenaren op grond van het eerste lid. Dit houdt verband met de arrondissementale organisatie van de rechterlijke macht. Door hierover nadere regels te kunnen stellen wordt gewaarborgd dat ten aanzien van dezelfde functies binnen verschillende gerechten en parketten zoveel mogelijk dezelfde lijn wordt gekozen bij de aanwijzing van rechterlijke ambtenaren op wie de meldplicht ziet.

Met artikel II wordt het vijfde lid van artikel 33s Brra vernummerd tot zesde lid en wordt een nieuw vijfde lid ingevoerd. Dat nieuwe vijfde lid regelt door wie de taken en bevoegdheden op grond van de voorgaande leden van artikel 33s worden uitgeoefend indien het bestuursleden van gerechten betreft.

Onderdeel G (vaststellen nieuwe salaristabel)

In de Arbeidsvoorwaardenovereenkomst is vastgelegd dat de salarisbedragen van rechterlijke ambtenaren met ingang van 1 januari 2017 worden verhoogd met 1,4%. De bedoelde verhoging is in 2018 met terugwerkende kracht tot uitbetaling gekomen. Met onderdeel G wordt de in artikel 5, eerste lid, Brra bedoelde bijlage met salarisbedragen opnieuw vastgesteld, waarin de stijging van 1,4% is verwerkt. De verhoging van de salarisbedragen voor raio's is afzonderlijk geregeld in artikel IV.

² Vergelijk onder meer de Uitvoeringsregeling melding financiële belangen BZK en de Insiderregeling Financien 2017.

Artikel II

Met artikel II wordt voorzien in een aanpassing van artikel 33s Brra welke erop ziet die bepaling op later moment ook van toepassing te laten worden op rechterlijke ambtenaren, werkzaam bij de gerechten. Op de achtergronden van deze getrapte inwerkingtreding is al ingegaan in paragraaf 2.3 van het algemeen deel van deze toelichting. Artikel II treedt in werking nadat in artikel 54 Wrra is voorzien in een expliciete grondslag voor het bij algemene maatregel van bestuur stellen van regels over de melding van financiële belangen en het bezit van en transacties in effecten. Bevoegd tot het aanwijzen van (groepen van) personen waarop het bepaalde bij of krachtens artikel 33s Brra van toepassing is, is ingeval van leden van het openbaar ministerie de Minister (in de praktijk uitgeoefend door het hoofd van het parket) en in geval van bij de gerechten werkzame rechterlijke ambtenaren de president van het gerecht.

Op de vernummering van het vijfde tot zesde lid is al ingegaan in de toelichting op artikel I, onderdelen E en F. Met de wijziging van het vernummerde zesde lid van artikel 33s Brra wordt erin voorzien dat nadere regels kunnen worden gesteld door de Raad voor de rechtspraak, indien het bij de gerechten werkzame meldingsplichtige rechterlijke ambtenaren betreft. Hiermee kan uniformiteit in regels over onder andere melding en registraties worden bereikt. De Raad moet bij het voorbereiden van deze regels de gerechten betrekken. In geval van het openbaar ministerie kan deze uniformiteit worden bereikt via de gebruikelijke hiërarchische lijnen.

Artikel III

Met het Besluit van 1 juni 2010 tot wijziging van het Besluit rechtspositie rechterlijke ambtenaren en enkele andere besluiten in verband met de flexibilisering en verduidelijking alsmede enkele aanvullingen van de regeling van de rechtspositie van rechterlijke ambtenaren en rechterlijke ambtenaren in opleiding (Stb. 2010, 210) is in artikel 3, tweede lid, van het Besluit beëdiging en vergoeding buitengriffiers en waarnemend griffiers per abuis de tekst "stage op uitzendovereenkomst" opgenomen, waar was bedoeld "stage *of* uitzendovereenkomst". Met artikel III wordt dit hersteld.

Artikel IV

In het voorgaande is al aangegeven sinds de invoering van de Wet opleidingshuis rechterlijke macht geen raio's meer worden aangesteld. De in de Arbeidsvoorwaardenovereenkomst afgesproken verhoging van salarisbedragen geldt ook voor de raio's die nog binnen de rechterlijke organisatie werkzaam zijn. Op grond van artikel VI van de Wet opleidingshuis rechterlijke macht zijn op deze raio's de artikelen van de ingevolge die wet gewijzigde wetten en de daarop berustende bepalingen, zoals deze luiden op de dag vóór de dag van inwerkingtreding van die wet, van toepassing gebleven. Daarmee is er ook een grondslag voor het doorvoeren van verhoging van salarisbedragen voor raio's. Daarin wordt voorzien met artikel IV van dit besluit. Op grond van artikel V werkt deze verhoging terug tot en met 1 januari 2017.

Artikel V

Met artikel V wordt voorzien in de gedifferentieerde inwerkingtreding van dit besluit. Op de achtergronden daarvan is in het voorgaande ingegaan.

De Minister voor Rechtsbescherming,